

De schaal van de Zenmeester

Een zeer bescheiden Zenmeester had twee schalen, waaruit hij zijn dagelijks voedsel tot zich nam. Een schaal was eenvoudig, de andere had een mooie decoratie op de bodem. Wijs als hij was, erkende hij, dat de schaal met decoratie, ofschoon deze meestal leeg was, veel voller en aangenamer op hem werkte als de eenvoudige. Aduis toont je nu, hoe je zelf zo een schotel kunt maken.

Een kleine les over klei:

Keramische massa's zijn mengsels van klei, chamotte en mineralen. Door voorzichtig schilderen blijven de aardse kleuren van de klei en de natuurlijke plasticiteit behouden. Het lage vochtgehalte maakt de keramische massa soepel en het vergemakkelijkt de verwerking.

Dan nog iets over de kleur:

De kleur hangt ten eerste van de keuze van de soort van de keramische massa af en ten tweede van de baktemperatuur. Brand je de keramische massa's niet op de aangegeven temperatuur is dit niet zo erg. Je resultaten zullen iets lichter of donkerder uitvallen. In de hiernaast staande tabel vindt je de bij de kleur behorende baktemperatuur.

CREATON 254			
	1000°	1100°	1200°
CREATON 354			
	1000°	1100°	1200°
CREATON 356			
	1000°	1100°	
CREATON 359			
	1000°	1100°	1200°
CREATON 390			
	1000°	1100°	1200°

Benodigd gereedschap:

gipsmal halve bol
vork
beker
werkstuk onderlegger

afsnijdraad
schuurpapier of schuurspons
deegroller

Benodigd materiaal:

mes
opbouwklei in drie verschillende kleuren

De schaal van de Zenmeester

En zo maak je de schaal:

Je hebt bij het vervaardigen van de "schaal van de Zenmeester" 3 verschillend gekleurde kleisoorten nodig. Wij hebben de schaal met een rode, een zalmkleurige en een witte kleisoort gemaakt. De rode gebruiken we voor de schaal, de zalmkleurige voor een deel van de schaalwand en de witte voor de decoratie op de bodem van de schaal.

1. Als je begint kneed je de kleimassa's goed door. Daarna kun je het beste gebruik maken van een deegroller om de verschillende kleimassa's op een gelijke dikte van 7 - 10 mm te krijgen. De rode klei moet uiteindelijk de grootte hebben van de bodem en de zalmkleurige moeten ca. 1/3 tot 1/2 van de zijwand bedekken. Van de witte klei maak je een strook van 4 x 50 mm voor de decoratie.

2. Opdat de versiering er ook zo uit ziet als bij ons, heb je van de rode en zalmkleurige klei nog elk een strook van ca. 4 x 50 mm nodig. Je vormt slip (een brij) van de zalmkleurige klei (een beetje klei met water mengen). De zalmkleurige strook ruw je met een vork op en smeert hem in met slip.

3. Leg de witte strook op de zalmkleurige strook en druk deze stevig aan.

4. Het geheel wordt nu zo gedraaid dat de zalmkleurige strook boven ligt. Nu ruw je de zalmkleurige strook ook met een vork op en brengt weer slip aan. Daarna druk je de rode strook op de zalmkleurige strook.

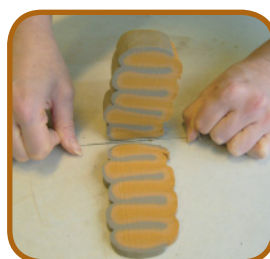
5. De uiteinden snijdt je recht af. Daarna leg je de lagen voorzichtig in een golfvorm.

6. De golven samendrukken.

7. Met een draad snijdt je twee ca. 5 mm dikke plakken af.

8. Ruw de rood en zalmkleurige plaat op de te versieren plaats op en breng slip aan.

9. Vervolgens ruw je de beide decoratieve schijven op de rug op, legt ze op de grondplaat en drukt ze stevig met de palm van zijn hand aan.

De schaal van de Zenmeester

10. Rol met een deegroller de decoratieve schijf op de grondplaat. Keer hierbij meerdere malen de plaat en rol de deegroller zolang aan beide zijden tot alles gelijkmatig dik is en er uit de grondplaat een eenheid is ontstaan.

11. Het geheel wordt nu in de gipsmal gelegd. Met de palm van zijn hand druk je de grondplaat in de mal en snijdt daarbij het overtollige materiaal, dat boven de rand van de schaal uitsteekt af (hetzelfde als op afbeelding 15).

12. Voor een anders gekleurde zijde snijdt je een deel van de plaat af en verwijdert deze.

13. Til de plaat licht op, ruw het snijpunt op, en breng wederom de slip aan.

14. Voor een mooie presentatie kun je het best een bijpassend stuk uit de zalmkleurige klei snijden. Je ruwt ook hier de snijkanten op, brengt slip op en drukt de beide kleidelen in de gipsmal stevig op elkaar.

15. Snij de rand van de schaal netjes, met een mes, af en de schaal daarna goed (in de mal) laten drogen.

16. In droge toestand kun je het oppervlak, binnen en buiten, met schuurpapier of een schuursponsje (onder een stofafzuiging, of buiten) glad schuren. Dit doe je zo lang, totdat het oppervlak glad is en de decoratie duidelijk zichtbaar is.

17. Ten slotte moet de schaal nog worden branden. De temperatuur moet tussen de 1050 °C en 1150 °C zijn. In dit bereik zijn de natuurlijke kleikleuren krachtig en expressief.

13

14

15

16

Hoe werk je de schaal af?

Er zijn twee mogelijkheden. De schaal kan geheel of gedeeltelijk geglazuurd worden. Of je maakt de schaal glad, coat hem met bijenwas en polijst het geheel.

